

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «ІНСТИТУТ ПЕДІАТРІЇ, АКУШЕРСТВА І
ГІНЕКОЛОГІЇ ІМ. АКАД. О.М. ЛУК'ЯНОВОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ МЕДИЧНИХ
НАУК УКРАЇНИ»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Інституту
Протокол № 8 від 14. 07. 2021 р.
Голова Вченої ради

Директор,
академік НАМН України
професор

О.Л. Антишкін

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

за спеціальністю «Педіатрія»

Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність	228 «Педіатрія»
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма (ОНП) «Педіатрія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти зі спеціальності 228 «Педіатрія» є тимчасовим нормативним документом, який розроблений ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. акад. О.М. Лук'янової НАМН України» до введення в дію стандартів вищої освіти України.

Програма розроблена згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту», відповідає третьому (освітньо-науковому) рівню вищої освіти та дев'ятому кваліфікаційному рівню за Національною рамкою кваліфікації.

1. ВНЕСЕНО

Проектною групою з розробки освітньо-наукової програми ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. акад. О.М. Лук'янової НАМН України»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. акад. О.М. Лук'янової НАМН України» (протокол № 8 від «14» липня 2021 р.)

2. РОЗРОБНИКИ

Гарант освітньо-наукової програми – Гайдучик Г.А - доктор медичних наук.

Члени проектної групи:

Антипкін Ю.Г.	-	директор ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. акад. О.М. Лук'янової НАМН України», академік НАМН України, доктор медичних наук, професор
Лапшин В.Ф.	-	заступник директора з науково-лікувальної роботи, доктор медичних наук, професор
Березенко В.С.	-	Учений секретар інституту, завідувач відділення гепатології, доктор медичних наук, професор
Муквіч О.М.	-	завідувач відділення дитячої ревматології та аутозапальних захворювань, доктор медичних наук, професор
Знаменська Т.К.	-	завідувач відділення неонатології, доктор медичних наук, професор
Марушко Р.В.	-	завідувач відділення медико-інформаційних технологій в педіатрії, акушерстві та гінекології, доктор медичних наук

1. Профіль освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії спеціальність 228 «Педіатрія» галузі знань 22 «Охорона здоров'я»

1.1 Загальна інформація

Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Державна установа «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології імені академіка О.М. Лук'янової Національної академії медичних наук України»
Повна назва кваліфікації мовою оригіналу	Доктор філософії у галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 228 «Педіатрія»
Офіційна назва освітньо-наукової програми	Освітньо-наукова програма третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти з підготовки докторів філософії за спеціальністю 228 «Педіатрія»
Тип диплому та обсяг освітньо-наукової програми	Диплом доктора філософії, обсяг програми становить 48 кредитів ЄКТС. Термін навчання - 4 роки.
Наявність акредитації	Немає
Цикл/рівень	НРК - 9 рівень, FQ-EHEA - третій цикл, EQF-LLL - 8 рівень
Передумови	Магістр (ОКР спеціаліст)
Форми навчання	Очна (денна, вечірня), заочна
Мова викладання	Українська
Термін дії освітньо-наукової програми	Термін дії освітньо-наукової програми – 4 роки з переглядом 1 раз на рік
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://ipag-kiev.org.ua

1.2 - Мета освітньої програми

Метою освітньо-наукової програми з «Педіатрії» є підготовка висококваліфікованих фахівців в галузі охорони здоров'я, здатних розв'язувати комплексні проблеми з педіатрії, проводити оригінальні самостійні наукові дослідження з дотриманням принципів біоетики та академічної доброчесності та здійснювати науково-педагогічну діяльність.

1.3 - Характеристика освітньої програми

Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	Галузь знань - 22 Охорона здоров'я, спеціальність 228 «Педіатрія»
Орієнтація освітньо-наукової програми	Дослідницько-інноваційна. Акцент на формуванні здатності опанувати нові концептуальні та методологічні знання з медицини, вмінні аналізувати та розв'язувати значущі проблеми в педіатрії та/або інновацій у сфері медицини з використанням сучасних наукових підходів, безперервного саморозвитку та

	самовдосконалення.
Основний фокус освітньо-наукової програми та спеціалізації	Наукові дослідження в галузі медицини за спеціальністю педіатрія. Формування компетентностей щодо розв'язання комплексних проблем в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері медицини, що передбачає глибоке удосконалення та узагальнення отриманих знань та умінь, формування нових компетентностей у фаховій діяльності, представлення власних результатів досліджень в усній та письмовій формі, в т.ч. іноземною мовою.
Опис предметної області	<p>Об'єкт вивчення та діяльності: Етика, методологія, методи наукового дослідження, актуальні проблеми медичної науки.</p> <p>Цілі навчання: Здобуття знань, навичок та вмінь, достатніх для виконання оригінального наукового дослідження, отримання нових фактів та їх впровадження у практичну медицину та інші сфери життя.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: Етика і методологія наукового дослідження; сучасні методи наукового дослідження в педіатрії відповідно до напрямку наукового проєкту; поглиблене вивчення спеціальності за напрямком наукового дослідження; вивчення основних методів статистичної обробки отриманих результатів; розвиток мовних компетентностей та комунікаційних навичок, засвоєння технології презентації результатів наукового дослідження.</p> <p>Методи, методики та технології: Освітня підготовка аспірантів ґрунтується на використанні лекцій, практичних занять, семінарів, тренінгів із застосуванням дистанційних форм навчання. Під час освітньої підготовки аспірант має оволодіти технологією інформаційного пошуку, комунікацій, презентацій результатів дослідження, написання дисертації тощо.</p> <p>Інструменти та обладнання (об'єкти/предмети, пристрої та прилади, які здобувач вищої освіти вчиться застосовувати і використовувати): сучасне обладнання відповідно до наукових методів, оволодіння якими передбачене під час наукового дослідження</p>
Особливості програми	Реалізується у невеликих наукових групах, які опановують широкий спектр освітніх та науково-професійних питань з педіатрії. Широкий перелік поглиблених лекційних курсів та практичних занять.
1.4 - Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Здатність до працевлаштування	Фахівець може займати первинні посади (за ДК 003:2010): 2310.1 Доцент; 2359.1 Науковий співробітник. Робочі місця у закладах охорони здоров'я, викладання у ЗВО.
Подальше навчання	Продовження освіти - здобуття наукового ступеня доктора наук
1.5 - Викладання та оцінювання	

Викладання та навчання	Проблемно-орієнтоване навчання з набуттям компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у професійній галузі. Оволодіння методологією наукової роботи, навичками презентації її результатів українською та англійською мовами. Проведення самостійного наукового дослідження з використанням ресурсної бази закладу вищої освіти та партнерів. Індивідуальне наукове керівництво, підтримка і консультування науковим керівником. Отримання навичок науково-педагогічної роботи.
Оцінювання	Проміжний контроль у формі піврічного та річного звіту відповідно до індивідуального плану. Апробація результатів досліджень на наукових конференціях та публікація результатів досліджень у фахових наукових виданнях (не менше однієї у виданні, що входять до наукометричної бази Scopus або іншої міжнародної бази, визначеної Науково-методичною радою МОН України). Мультимедійна презентація результатів дисертаційного дослідження на науковому семінарі. Публічний захист дисертації у спеціалізованій вченій раді відповідно до діючих нормативних вимог..
1.6 - Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної медичної діяльності, проводити оригінальне наукове дослідження та здійснювати дослідницько-інноваційну діяльність в галузі охорони здоров'я на основі глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних теоретичних або практичних знань та/або професійної практики
Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК 1.	Здатність до науково-професійного самовдосконалення, розвитку індивідуальних здібностей: мотиваційно-ціннісних, когнітивних та творчих
ЗК 2.	Здатність до освоєння, системного аналізу і критичного осмислення нових знань в предметній та міжпредметних галузях.
ЗК 3.	Здатність до критичного аналізу і креативного синтезу нових ідей, які можуть сприяти в академічному і професійному контекстах прогресу суспільства, базованому на знаннях.
ЗК 4.	Здатність до ініціювання та виконання наукових досліджень, результатом яких є одержання нових знань.
ЗК 5.	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт.
ЗК 6.	Здатність до спілкування з колегами, широким академічним товариством та громадськістю на міжнародному рівні для реалізації інноваційного проекту або вирішення наукової проблеми.
Фахові компетентності	
ФК 1.	Здатність знаходити і аналізувати необхідну інформацію для

	вирішення завдань, які важко формалізуються, та прийняття рішень в галузі педіатрії.
ФК 2.	Здатність формулювати нові задачі з удосконалення, розробки нових сучасних методів діагностики та лікування та окреслювати можливі методики їх розв'язання.
ФК 3.	Здатність розуміти і використовувати методологію управління дослідницько-інноваційними проектами в галузі охорони здоров'я.
ФК 4.	Здатність ініціювати, розробляти та реалізувати дослідницько-інноваційні проекти, включаючи власні дослідження, та автономно працювати під час їх реалізації.
ФК 5.	Здатність обирати методи та кінцеві точки дослідження відповідно до цілей та завдань наукового проекту.
ФК 6.	Здатність інтерпретувати результати наукових досліджень, проводити їх коректний аналіз та узагальнення.
ФК 7.	Здатність представлення результатів наукових досліджень в усній і письмовій мові відповідно до національних та міжнародних стандартів.
ФК 8.	Дотримання лікарської етики, біоетики та академічної доброчесності.
ФК 9.	Здатність до впровадження нових знань (наукових даних) в науку, освіту та інші сектори суспільства.
ФК 10.	Здатність до організації та реалізації педагогічної діяльності
ФК 11.	Здатність планувати та організовувати роботу дослідницьких колективів під час вирішення першочергових наукових проблем системи охорони здоров'я та науково-освітніх завдань, керувати проектами у галузі педіатрії.
ФК 12.	Здатність розумітися в характеристиках та стандартах медичних технологій, що застосовуються в педіатрії
1.7 - Програмні результати навчання	
ПРН 1.	Демонструвати безперервний розвиток власного інтелектуального та загальнокультурного рівню, самореалізації
ПРН 2.	Визначати основоположні поняття галузі знання, критично осмислювати проблеми галузі знання та проблеми на межі предметних галузей, виокремлювати і характеризувати теоретичний/емпіричний та фундаментальний/прикладний виміри галузі знання.
ПРН 3.	Усвідомлювати філософські засади сучасного наукового знання, наукової раціональності, наукової картини світу, природничих, медичних і соціогуманітарних моделей сучасного наукового дискурсу.
ПРН 4.	Демонструвати високу культуру англійського академічного письма – презентувати та обговорювати результати наукової діяльності, розуміти наукові публікації з медичної тематики
ПРН 5.	Інтерпретувати та аналізувати інформацію з використанням

	новітніх інформаційних технологій
ПРН 6.	Формулювати наукові гіпотези, мету і завдання наукового дослідження. Вміти визначити об'єкт, суб'єкт і предмет досліджень, використовуючи гносеологічні підходи до розв'язання проблем.
ПРН 7.	Розробляти дизайн та план наукового дослідження.
ПРН 8.	Отримувати, аналізувати, оцінювати та використовувати ресурси, що мають відношення до вирішення наукових проблем і задач в педіатрії
ПРН 9.	Аналізувати результати наукових досліджень, використовувати методи статистичного дослідження
ПРН 10.	Виявляти невирішені проблеми у педіатрії, формулювати питання та визначати шляхи їх рішення
ПРН 11.	Презентувати результати наукових досліджень у формі презентації, постерних доповідей, публікацій, в тому числі іноземною мовою
ПРН 12.	Розвивати комунікації в професійному середовищі й громадській сфері
ПРН 13.	Організовувати освітній процес
ПРН 14.	Оцінювати ефективність освітнього процесу, рекомендувати шляхи його удосконалення
ПРН 15.	Організовувати роботу колективу (студентів, колег, міждисциплінарної команди)
ПРН 16.	Дотримуватися етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами
ПРН 17.	Дотримуватися академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів
1.8 - Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Реалізація освітньої та наукової складових освітньо-наукової програми забезпечується кадрами високої кваліфікації з науковими ступенями та вченими званнями, активними і визнаними вченими, які публікують свої праці у вітчизняній і зарубіжній науковій пресі, мають відповідну професійну компетентність і досвід в галузі викладання, наукових досліджень і педагогічної діяльності, є учасниками міжнародних проектів та грантів, проходять міжнародні стажування. Академічна та наукова кваліфікація викладачів підтверджена їх публікаціями (включаючи публікації у виданнях, що обліковуються наукометричними базами Scopus та Web of Science) та відповідними показниками наукової і професійної діяльності, високими індексами цитування. Всі фахівці з науковим ступенем «доктор медичних наук» мають досвід наукового керівництва з виконання кандидатських дисертацій та/або консультування з виконання докторських дисертаційних робіт за спеціальністю «Педіатрія» та підтверджений рівень наукової і професійної активності.
Матеріально-технічне забезпечення	Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням відповідає потребі. Наявна необхідна соціально-побутова інфраструктура. Наукові дослідження з педіатрії проводяться у 16

	<p>науково-діагностичних підрозділах, які входять до інфраструктури інституту (10 наукових відділів, 5 науково-дослідних лабораторій та науково-інформаційному підрозділі, а саме: <i>наукові відділення</i>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Відділення проблем харчування та соматичних захворювань дітей раннього віку; 2. Відділення проблем захворювань органів травлення у дітей; 3. Відділення дитячої гепатології; 4. Відділення захворювань органів дихання та респіраторних алергозів у дітей з групою проблем алергії та імунореабілітації дітей; 5. Відділення дитячої ревматології та аутозапальних захворювань; 6. Відділення медичних проблем здорової дитини та преморбідних станів; 7. Відділення психоневрології для дітей з перинатальною патологією та орфаними захворюваннями; 8. Відділення неонатології; 9. Відділення медичних та психосоціальних проблем сім'ї; 10. Відділення медико-інформаційних технологій в педіатрії, акушерстві та гінекології з групою з питань інтелектуальної власності та трансферу технологій; <p><i>науково-дослідні лабораторії –</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Лабораторія клінічної фармакології, ендокринології та біохімії 2. Лабораторія патоморфології 3. Лабораторія імунології з групою вірусології 4. Лабораторія мікробіології 5. Лабораторія обміну речовин у дітей <p>Наукові дослідження за договорами про науково-технічне співробітництво проводяться у відділах та лабораторіях. В наявності в інституті наукова бібліотека, відділення променевої діагностики, відділення фізіотерапії, лабораторія клінічної діагностики, патологоанатомічне відділення, науковий архів. В наявності в інституті комп'ютерна мережа з безлімітним доступом до мережі Інтернет, Wi-Fi у вільному доступі.</p>
<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<p>Загальний фонд Наукової бібліотеки нараховує 36 тис. примірників наукової літератури, фонд наукової літератури – 29824 примірників, фонд навчальної літератури - 4502 примірників, фахові періодичні видання - 4818 примірників.</p>
<p>9 - Академічна мобільність</p>	
<p>Національна кредитна мобільність</p>	<p>Індивідуальна академічна мобільність реалізується у рамках договорів із закладами освіти та науковими установами щодо встановлення науково-освітнянських відносин для забезпечення високоякісної теоретичної та практичної підготовки фахівців з</p>

	педіатрії, зміцнення резерву науково-педагогічних і наукових кадрів з педіатрії, зокрема з Національним університетом охорони здоров'я ім. П.Л. Шупика
Міжнародна кредитна мобільність	Інститут має договір про співпрацю з можливістю реалізації програм академічної мобільності з Університетським шпиталем м. Шеффілд (Великобританія), People's Institute of Geriatrics, Rheumatology and Rehabilitation (Poland), Shimane University (Japan)
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних здобувачів вищої освіти не проводиться

2. Компоненти освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

Код н/д	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОП			
OK1	Філософія, сучасна методологія наукових досліджень та біоетика	5	Іспит, курсовий проект
OK2	Сучасні інформаційні технології у науковій діяльності та біостатистика	5	залік
OK3	Презентація результатів власного наукового дослідження	1	залік
OK4	Методологія та організація педагогічного процесу (проведення навчальних занять)	5	залік
OK5	Курс професійної та практичної підготовки з педіатрії, у тому числі педагогічний практикум	12	залік
OK6	Іноземна мова Upper Intermediate	8	Іспит
Загальний обсяг обов'язкових компонент		36	
Вибіркові компоненти ОП			
BK7	Цикли тематичного удосконалення, стажування, спеціалізації та інші форми неформальної та інформальної освіти за вибором здобувача вищої освіти	3	залік
BK8	Математичне моделювання в медицині та біології	3	залік
BK9	Доказова медицина	3	залік
BK10	Актуальні питання медичного права	3	залік
BK11	Психологічні механізми науково-дослідної діяльності	3	залік
BK12	Статистичний аналіз в медичних дослідженнях	3	залік
Загальний обсяг вибірових компонент		12	
Загальний обсяг освітньої програми		48	

BK7 - двотижневий цикл тематичного удосконалення (1 кредит ECTS), цикл спеціалізації (2 кредити ECTS), стажування в інших державних установах (3 кредити ECTS), відвідування науково-практичних конференцій (6 годин - 0,2 кредиту ECTS).

Наукова складова

Науково-дослідницька робота аспірантів є невід'ємною складовою підготовки кваліфікованих фахівців, вона здійснюється за індивідуальним планом під керівництвом наукового керівника. Основні напрямки науково-дослідної діяльності ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології імені академіка О.М. Лук'янової НАМН України» в педіатрії:

1. Перинатальна охорона плода та новонародженого. Розробка методів пренатальної діагностики вроджених вад розвитку, їх хірургічної корекції;
2. Вивчення параметрів здоров'я дітей та найбільш актуальних проблем розвитку, прогресування, профілактики та лікування хронічних соматичних захворювань респіраторної, гепатобіліарної, нервової систем, шлунково-кишкового тракту, ревматичних хвороб у дітей раннього віку, діагностика та лікування орфанних захворювань;
3. Наукові основи природного харчування дітей першого року життя, впровадження в практику нових продуктів харчування для здорових і хворих дітей та вагітних жінок;
4. Організаційні і медико-соціальні проблеми охорони здоров'я матері і дитини з урахуванням екологічних особливостей різних регіонів України; Організація медичної та психологічної допомоги дітям та жінкам з зони АТО.

3. Атестація здобувачів третього рівня вищої освіти

Атестація осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, здійснюється постійно діючою або разовою спеціалізованою вченою радою вищого навчального закладу чи наукової установи, акредитованою Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

Здобувач ступеня доктора філософії має право на вибір спеціалізованої вченої ради. Дисертації осіб, які здобувають ступінь доктора філософії (або наукові доповіді у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або сукупності статей, опублікованих у вітчизняних та/або міжнародних рецензованих фахових виданнях), а також відгуки опонентів оприлюднюються на офіційному веб-сайті Інституту відповідно до законодавства.

4. Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. акад. О.М. Лук'янової НАМН України» складається з таких процедур і заходів, передбачених Законом України «Про вищу освіту»:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів рівня доктора філософії, науково-педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої

- освіти, на інформаційних стендах тощо;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації наукових та науково-педагогічних працівників;
 - 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів третього рівня вищої освіти;
 - 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
 - 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені освіти та кваліфікації;

Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	БК7	БК8	БК9	БК10	БК11	БК12
ЗК 1.	+	+	+		+	+		+	+			+
ЗК 2.	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 3.	+		+	+	+		+		+	+	+	+
ЗК 4.	+	+	+	+	+		+		+	+		
ЗК 5.		+		+	+		+		+	+		
ЗК 6.	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+
ФК 1.	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+
ФК 2.	+		+	+	+		+			+		+
ФК 3.			+	+	+		+			+		+
ФК 4.		+	+		+	+	+		+	+		+
ФК 5.		+	+		+		+	+	+	+		
ФК 6.	+	+	+		+	+	+	+	+	+		
ФК 7.		+	+		+	+	+		+	+	+	
ФК 8.			+	+	+		+			+		+
ФК 9.	+	+	+	+	+			+				
ФК 10.				+	+	+						
ФК 11.	+			+	+							+
ФК 12.		+		+	+	+			+		+	+

**Матриця забезпечення програмних результатів
навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми**

	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ВК7	ВК8	ВК9	ВК10	ВК11	ВК12
ПРН 1.	+				+			+				+
ПРН 2.	+				+					+	+	
ПРН 3.	+		+				+					+
ПРН 4.	+		+			+		+				
ПРН 5.		+	+	+	+	+	+		+	+	+	
ПРН 6.	+		+				+		+	+		
ПРН 7.			+		+		+	+	+	+		
ПРН 8.			+	+	+	+		+	+	+		+
ПРН 9.	+	+	+	+	+				+	+		
ПРН 10.	+			+	+					+	+	
ПРН 11.	+	+	+	+	+	+	+	+		+		
ПРН 12.	+	+		+	+			+			+	
ПРН 13.				+	+						+	
ПРН 14.			+	+			+					
ПРН 15.	+				+						+	+
ПРН 16.	+				+		+				+	+
ПРН 17.					+			+				+

Гарант освітньо-наукової програми,
старший науковий співробітник відділення
проблем харчування та соматичних захворювань
дітей раннього віку, доктор медичних наук

Гайдучик Г.А.